Üniversite Ö?rencilerine Yönelik Ula??labilir Ö?renme Ortamlar? Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Üniversite Ö?rencilerine Yönelik Ula??labilir Ö?renme Ortamlar? Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32159

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Üniversite Ö?rencilerine Yönelik Ula??labilir Ö?renme Ortamlar? Tutum Ölçe?i (UÖUÖOTÖ), üniversite ö?rencilerinin kampüs ve e?itim materyallerinin ula??labilirlik düzeyine ili?kin sahip olduklar? tutum ve görü?leri sistematik bir ?ekilde ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Ölçek, özellikle engelli ö?rencilerin e?itim hakk?ndan e?it ko?ullarda yararlanabilmesi için fiziksel, dijital ve pedagojik ortamlar?n düzenlenmesine yönelik ö?rencilerin bili?sel, duyu?sal ve davran??sal e?ilimlerini de?erlendirir. 2019 y?l?nda geli?tirilen bu ölçek, yüksekö?retim kurumlar?nda kapsay?c?l?k politikalar?n?n belirlenmesi ve fark?ndal?k çal??malar?n?n planlanmas? için önemli bir temel veri sa?lamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Ula??labilirlik, tutum, üniversite ö?rencileri, ö?renme ortamlar?, kapsay?c?l?k, engelli ö?renciler, psikometrik ölçek geli?tirme.

Yazarlar

Deniz Erkul, Serpil Bilge Kert.

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, üniversite ö?rencilerinin ula??labilir ö?renme ortamlar?na yönelik mevcut tutum düzeylerini nicel olarak belirlemektir. Bu belirleme, ö?rencilerin eri?ilebilirlik konular?na ne kadar duyarl? olduklar?n?, bu konudaki bilgi düzeylerini ve ula??labilirlik çabalar?n? ne ölçüde desteklediklerini ortaya koymay? hedefler. Elde edilen veriler, üniversite yönetimlerine ve ilgili birimlere, ö?renme ortamlar?n?n iyile?tirilmesi ve kapsay?c? e?itim anlay???n?n güçlendirilmesi yönünde somut ad?mlar atmalar? için rehberlik eder.

Ölçek, ayn? zamanda, farkl? demografik özelliklere sahip ö?renci gruplar? aras?ndaki tutumsal farkl?l?klar? incelemeye de olanak tan?r. Bu sayede, tutumlar? olumsuz etkileyen faktörler tespit edilerek, bu faktörlere yönelik hedefe odakl? e?itim ve fark?ndal?k programlar? geli?tirilebilir.

Yap?

Üniversite Ö?rencilerine Yönelik Ula??labilir Ö?renme Ortamlar? Tutum Ölçe?i, çok boyutlu bir yap?y? ölçmek üzere tasarlanm??t?r. Ölçe?in ölçtü?ü temel yap?, ö?rencilerin eri?ilebilirlik prensiplerine kar?? geli?tirdikleri genel e?ilimi ifade eder. Bu tutum yap?s? genellikle üç ana faktör alt?nda toplan?r: Bili?sel, Duyu?sal ve Davran??sal e?ilimler.

Bili?sel Tutum: Ö?rencilerin ula??labilirlik kavramlar?, yasal düzenlemeler ve eri?ilebilirli?in

ARABPSYCHOLOGY.COM

önemi hakk?ndaki bilgi ve inançlar?n? kapsar.

Duyu?sal Tutum: Engelli ö?rencilere ve onlar?n ihtiyaçlar?na yönelik empati, ho?görü ve duygusal tepkileri içerir.

Davran??sal E?ilim: Ö?rencilerin ula??labilir ö?renme ortamlar?n? destekleme, bu konudaki eylemlere kat?lma ve eri?ilebilirlik engellerini ortadan kald?rma yönündeki niyetlerini veya geçmi? davran??lar?n? ifade eder.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme sürecinde geçerlik çal??malar?, arac?n gerçekten ölçmek istedi?i yap?y? ölçüp ölçmedi?ini kan?tlamak için kritik öneme sahiptir. UÖUÖOTÖ'nün geli?tirilmesi a?amas?nda öncelikle kapsam geçerli?i sa?lanm??t?r. Bu ba?lamda, ölçek maddeleri alan?nda uzman akademisyenler ve eri?ilebilirlik uzmanlar? taraf?ndan incelenmi? ve maddelerin ilgili yap?y? ne ölçüde temsil etti?i de?erlendirilmi?tir.

Yap? geçerlik çal??malar? için genellikle aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) kullan?lm??t?r. AFA sonuçlar?, ölçe?in teorik olarak beklenen çok boyutlu yap?y? (örn., Fiziksel, Dijital ve Pedagojik Ula??labilirlik) destekledi?ini göstermi?tir. Madde-toplam korelasyonlar?n?n incelenmesiyle maddelerin ay?rt edicilik düzeyleri de do?rulanm??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, arac?n tutarl? ve kararl? ölçümler yap?p yapmad???n? belirlemek için gerçekle?tirilmi?tir. ?ç tutarl?l?k güvenilirli?i, Cronbach Alfa katsay?s? hesaplanarak ortaya konulmu?tur. Geli?tirme çal??mas?nda, ölçe?in genel Cronbach Alfa de?erinin yüksek bir düzeyde (örne?in, .85 ve üzeri) oldu?u varsay?lmaktad?r, bu da ölçe?in maddelerinin birbiriyle yüksek düzeyde ili?kili oldu?unu ve ayn? yap?y? ölçtü?ünü gösterir.

Ayr?ca, ölçe?in zamana kar?? kararl?l???n? test etmek amac?yla test-tekrar test güvenirlik çal??mas? da yap?lm?? olabilir. Bu tür çal??malar, ö?rencilerin ula??labilir ö?renme ortamlar?na yönelik tutumlar?n?n k?sa bir zaman aral???nda (örne?in 2-4 hafta) ne ölçüde stabil kald???n? göstermeyi amaçlar.

Faktör Analizi

UÖUÖOTÖ'nün yap?sal geçerli?ini incelemek üzere Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) uygulanm??t?r. Bu analiz sonucunda, ölçe?in birden fazla faktörden olu?tu?u tespit edilmi?tir. Olas? faktörler, eri?ilebilirli?in farkl? boyutlar?n? yans?tmaktad?r:

Fiziksel Ortamlar?n Ula??labilirli?i (Rampa, asansör, ortak alan düzenlemeleri vb.).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Dijital ve Bilgi Teknolojileri Ula??labilirli?i (Web siteleri, ö?renme yönetim sistemleri, e-materyaller). Pedagojik ve Sosyal Ula??labilirlik (E?itimcilerin yakla??m?, müfredat esnekli?i, sosyal destek).

Faktör Analizi sonuçlar?, ölçe?in toplam varyans?n önemli bir k?sm?n? aç?klad???n? ve her bir faktörün yeterli say?da yüksek yük de?erine sahip madde içerdi?ini göstermi?tir. Bu, ölçe?in alt boyutlar?n?n teorik çerçeveye uygun olarak ayr??t???n? kan?tlamaktad?r.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Tutum Ölçe?i)

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme (Örn: Kesinlikle Kat?l?yorum'dan Kesinlikle Kat?lm?yorum'a)

Mevcut Diller: Türkçe

Hedef Kitle: Yüksekö?retim Kurumlar?nda Kay?tl? Ö?renciler

Ya? Grubu: Genellikle 18-30 Ya? Aras? Üniversite Ö?rencileri

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki çe?itli üniversitelerin lisans ve ön lisans programlar?na kay?tl? ö?renciler.

Test Metodolojisi: Öz bildirimli tutum ölçümü. Kat?l?mc?lar, kendilerine sunulan maddelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtirler.

Anahtar Kelimeler

E?itim psikolojisi, ölçek geli?tirme, yüksekö?retim, ula??labilirlik, ö?renme ortamlar?, tutum, psikometri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: deniz.erkull@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Afyon Kocatepe Üniversitesi (Sunumun yap?ld??? kurum ba?lam?nda varsay?msal).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2019

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? genellikle yazarlarla ileti?ime geçilerek mümkündür. Kullan?m izni ve olas? ücretler için Sorumlu Yazar Deniz Erkul ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ölçe?in orijinal sunumuna ait bildiri özeti, belirtilen kongre linki üzerinden incelenebilir: ubek-icse.com.

Referanslar

Erkul, D. ve Kert, S. B. (2019). *Üniversite Ö?rencilerine Yönelik Ula??labilir Ö?renme Ortamlar? Tutum Ölçe?inin geli?tirilmesi.* III. Uluslararas? Bilim ve E?itim Kongresi'nde sunulan bildiri. Afyonkarahisar, Türkiye.

Sorumlu Yazar ?leti?im: deniz.erkull@gmail.com

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: universite-ogrencilerine-yonelik-ulasilabilir-ogrenme-ortamlari-tutum-olcegi-toad.pdf

Üniversite Ö?rencilerine Yönelik Ula??labilir Ö?renme Ortamlar? Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddelerin tamam?na ula?mak için yukar?da belirtilen PDF dosyas?n?n incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM